

Finalny model stoiska dla kwiaciarek stanął na Rynku Głównym

2024-02-21

Wyczekiwane przez krakowskie kwiaciarki stoisko stanęło na Rynku Głównym. Nowy projekt, zawierający zmiany wprowadzone po przetestowaniu prototypu, zyskał aprobatę sprzedających kwiaty i zespołu ds. targowisk miejskich. Finalny model wpisuje się też w krajobraz kulturowy najważniejszego placu Krakowa.

Historia straganów z kwiatami na krakowskim Rynku Głównym sięga przełomu XIX i XX w. Kwiaciarki to jeden z symboli naszego miasta i ważny element kulturowego krajobrazu Krakowa uważany za część dziedzictwa miasta.

Krakowskie kwiaciarki sprzedają kwiaty w miejscu szczególnym. Rynek Główny to jednocześnie serce obszaru wpisanego na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO, jak też miejsce tętniące życiem, objęte szczególną troską miasta. Chronią je odpowiednie regulacje uchwały krajobrazowej, zapisy parku kulturowego, a także działania Zintegrowanego Centrum Zarządzania Dziedzictwem Kulturowym Krakowa, które stara się godzić potrzeby różnych grup użytkowników przestrzeni miejskiej z troską o ten wyjątkowy obszar.

Przede wszystkim poprawa komfortu pracy

Pomysł na zmianę stoisk wynikał z konieczności dostosowania infrastruktury do przepisów Parku Kulturowego i Uchwały Krajobrazowej. Już w 2013 r. poruszano też temat wyglądu stoisk i konieczności dostosowania ich do wytycznych parku kulturowego. Głównym celem zmiany była poprawa komfortu pracy i ochrona bardzo wrażliwego towaru, jakim są kwiaty, ale także zapewnienie harmonii z otoczeniem Rynku.

Od tego czasu proces ewoluował. Prace nad przygotowaniem nowego, komfortowego dla kwiaciarek i wpisującego się w historyczną przestrzeń stoiska rozpoczęły się w 2020 roku. Wtedy odbyły się intensywne konsultacje – z kwiaciarkami (mające na celu dogłębne zrozumienie ich potrzeb), z plastykiem miasta, pełnomocnikiem ds. kultury, pracownikami Wydziału Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Krakowskiego Forum Kultury, Wydziału Spraw Administracyjnych i Biura Miejskiego Konserwatora Zabytków.

Propozycja nowego projektu stoiska została wypracowana w dwuletnim procesie *design thinking*. Prace nad koncepcją wymagały przede wszystkim uwzględnienia procesu pracy, czynników atmosferycznych, potrzeb kwiaciarek (w zakresie prowadzenia działalności przez cały rok, w różnych warunkach pogodowych), jak też zapisów planu zagospodarowania przestrzennego Stare Miasto i zastosowania nowoczesnych rozwiązań odnoszących się do najistotniejszej kwestii, jaką jest uszanowanie przestrzeni historycznego centrum Krakowa wpisanego na listę UNESCO. Głównym założeniem projektu była mobilność, lekkość i odniesienie się do zapisów planu miejscowego.

Jesienią 2022 roku na krakowskim rynku pojawił się prototyp nowego stoiska dla sprzedających kwiaty. Jego funkcjonalność weryfikowały kwiaciarki. Sprawdzano też oddziaływanie obiektu na przestrzeń społeczną i kulturowy krajobraz miasta. Odebrano szereg opinii krytycznych i konstruktywnych, mających wpływ na zmiany wprowadzone w projekcie.

Nowe stoisko

Po zebraniu opinii i uwag – zarówno sprzedających kwiaty, jak też mieszkańców Krakowa i wszystkich użytkowników przestrzeni miejskiej, projektanci studia LATALA Design wprowadzili oczekiwane modyfikacje i opracowali skorygowany model stoiska.

– Przede wszystkim chcieliśmy krakowskim kwiaciarkom zapewnić komfort pracy i to był nasz pierwszy, podstawowy cel. Drugim było dostosowanie wyglądu stoisk do przepisów parku kulturowego oraz uchwały krajobrazowej. A trzecim zapewnienie zgodności z planem miejscowym – zgodnie z którym stoiska muszą być mobilne. Zdecydowaliśmy się na pracę w formule *design thinking*. Uznaliśmy, że tak delikatna materia, jak dziedzictwo niematerialne, w którym to obszarze widzimy nasze kwiaciarki, wymaga namysłu, testowania, prototypowania, ale też gotowości do zrobienia kroku wstecz. Ten proces był dla nas bezcenny. Dużo dowiedzieliśmy się o pracy pań kwiaciarek, tym miejscu i związanych z nim emocjach mieszkańców – mówił Robert Piaskowski, pełnomocnik prezydenta Krakowa ds. kultury, podczas briefingu prasowego połączonego z prezentacją stoiska.

Nowe stoisko jest niższe i bardziej funkcjonalne. Zachowało mobilność, ale jego forma jest zbliżona do tradycyjnego straganu. Ograniczono użycie lameli, dzięki czemu forma obiektu nabrała lekkości. Zgodnie ze zgłoszonymi uwagami nowy model umożliwi zastosowanie parasoli, co nawiązuje do tradycji handlowych Rynku Głównego. Wprawne oko zauważy też nawiązania do motywów roślinnych i kwiatowych wywodzących się twórczości Stanisława Wyspiańskiego.

– Ważne jest, żeby to stoisko spełniło oczekiwania sprzedających kwiaty. Prototyp został przygotowany po to, żeby panie kwiaciarki mogły go przetestować i zdecydować czy spełnia ich oczekiwania. Wtedy przystąpimy do realizacji kolejnych stoisk – zapowiada Katarzyna Olesiak, dyrektorka Wydziału Kultury i Dziedzictwa Narodowego UMK.

Nowe stoisko uzyskało aprobatę kwiaciarek. Pozytywnie opinie przekazali także początkowo sceptycznie nastawieni eksperci ze środowisk konserwatorskich, architekci miasta i SKOZK.

– To stoisko jest bardziej przejrzyste, bardziej wygodne, mamy bezpośredni kontakt z klientem, co jest dla nas najważniejsze. Od rana miałam już paru klientów i odczuwa się tu komfort pracy – mówi krakowska kwiaciarka Bernarda Tarka, która jako pierwsza testuje nowe stoisko.

Do 15 marca kwiaciarki będą korzystać z modelu rotacyjnie. Docelowo planowane jest przygotowanie siedmiu stoisk dla krakowskich kwiaciarek, z których będą korzystać na zasadach zbliżonych do obecnie funkcjonujących w zakresie straganów z kwiatami.

– Od kilku lat pracowaliśmy nad rozwiązaniem, które pozwoli kwiaciarkom w odpowiednich, godnych warunkach pracować przez cały tok. Wydaje się, że znaleźliśmy model kompromisowy, który został wypracowany przez wszystkie służby. Musimy wziąć pod uwagę także to, że zmieniły się okoliczności pracy kwiaciarek – kiedyś stoiska były jedynym miejscem na Starym Mieście, gdzie można było zakupić kwiaty, a teraz jest ich sporo w okolicznych sklepach. Panie kwiaciarki i panowie kwaciarze muszą się odnaleźć w tych nowych okolicznościach, a my jako miasto chcemy stworzyć takie warunki pracy, by mogła być komfortowo wykonywana przez

cały rok – podkreśla Tomasz Popiołek, dyrektor Wydziału Spraw Administracyjnych UMK.

Koszty projektu

Projekt przygotowania nowego stoiska dla kwiaciarek został podzielony na etapy. Prototyp został przygotowany z budżetu miasta, a przygotowanie drugiego, skorygowanego modelu zostało zrealizowane ze wsparciem ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Miasto sfinansowało projekt koncepcyjny – 28 046 zł, projekt wykonawczy – 50 030 zł oraz koszt wykonania prototypu: 120 729,42 zł; na łączną kwotę 198 805 zł. Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu Rozwoju Sektorów Kreatywnych 2023 przeznaczyło 195 925,00 zł (przy wkładzie własnym miasta w kwocie 73 000 zł) na przygotowanie finalnego modelu stoiska, z którego od 15 grudnia mogą korzystać krakowskie kwiaciarki.

Informacje na temat zaangażowania miasta w przygotowanie stoiska dla sprzedających kwiaty można znaleźć w [naszym komunikacie](#).